

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

راهنمای هنر آموز

عملیات مقدمات بافندگی و طراحی پارچه

رشته صنایع نساجی

گروه مواد و فراوری

شاخه فنی و حرفه‌ای

پایه یازدهم دوره دوم متوسطه

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

- نام کتاب: راهنمای هنرآموز عملیات مقدمات بافندگی و طراحی پارچه - ۲۱۱۷۸۹
- پدیدآورنده: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
- مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش
- شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف: میرزا طاهری اطاقسرا، محمدجواد نعمتی شمس‌آباد، سعید شهسوارزاده، نوید سید غلامی موسوی، رضا هنریار و فرهاد همتی (اعضای شورای برنامه‌ریزی)
- مدیریت آماده‌سازی هنری: سعید مختاری، محمدجواد نعمتی شمس‌آباد، علیرضا رضازاده و محسن زمانی (اعضای گروه تألیف)
- شناسه افزوده آماده‌سازی: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
- نشانی سازمان: جواد صفری (مدیر هنری) - خدیجه محمدی (صفحه‌آرا) - فاطمه رئیس‌یان فیروزآباد (رسام) تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهیدموسوی) تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
- ناشر: وب‌گاه: www.irtextbook.ir و www.chap.sch.ir
- شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش) تلفن: ۴۴۹۸۵۱۶۱-۵، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰ / صندوق پستی: ۳۷۵۱۵-۱۳۹
- چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»
- سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ اول ۱۳۹۶

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

دست توانای معلم است که چشم انداز آینده ما را ترسیم می کند.
امام خمینی (قدّس سرّه الشّریف)

بخش اول

راهنمای کاربرد نرم افزار طراحی پارچه ۱

بخش دوم

راهنمای هنرآموز پودمان ها ۶۹

پودمان ۱- تافته و مشتقات آن ۷۰

پودمان ۲- سرژه و مشتقات آن ۸۸

پودمان ۳- ساتین و مشتقات آن ۹۸

پودمان ۴- تابندگی ۱۱۶

پودمان ۵- چله پیچی ۱۳۶

اهمیت و ضرورت توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به‌عنوان یکی از شاخصه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در کشور بر کسی پوشیده نیست. تأمین نیروی متخصص و ماهر برای اجرای هر برنامه، ضرورتی امکان‌ناپذیر است که بدون توجه به آن سرمایه‌گذاری‌های مادی و انسانی به هدر خواهد رفت.

یکی از مهم‌ترین اهداف سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، تربیت شاگردانی است که با درک مفاهیم اقتصادی در چارچوب نظام معیار اسلامی از طریق کار و تلاش و روحیه انقلابی و جهادی، کارآفرینی، قناعت و انضباط مالی، مصرف بهینه و دوری از اسراف و تبذیر، عدالت و انصاف در روابط با دیگران در فعالیت‌های اقتصادی در مقیاس خانوادگی، ملی و جهانی مشارکت نمایند. در برنامه‌های درسی فنی و حرفه‌ای علاوه بر اصول دین محوری، مواردی نظیر تقویت هویت ملی، اعتماد به نفس، اعتبار نقش شاگرد و مرجعیت معلم، اعتبار نقش پایه‌ای خانواده، توجه به تفاوت‌های فردی، تعادل، یادگیری مادام‌العمر، جلب مشارکت و تعامل، یکپارچگی و فراگیری، اصول تنوع بخشی آموزش‌ها، انعطاف‌پذیری، آموزش براساس بازار کار، اخلاق حرفه‌ای، توسعه پایدار، کاهش فقر و تولید ثروت، شکل‌گیری تدریجی هویت حرفه‌ای و... مورد توجه قرار می‌گیرد.

با توجه به پیشرفت سریع تکنولوژی، نیاز جامعه روزبه‌روز به کارگران و تکنسین‌های ماهر و تحصیل کرده بیشتر می‌شود که بخش بزرگی از تربیت چنین نیروهایی در بخش فنی و حرفه‌ای آموزش و پرورش امکان‌پذیر می‌باشد. با توجه به قدمت، اشتغال‌زایی و ارزش افزوده بالای محصولات صنایع نساجی انتظار می‌رود که هنرآموزان عزیز با تبیین ارزش و اهمیت این رشته و زمینه و شرایط‌های کاری بسیار زیاد و مساعد در حرفه نساجی نسبت به حرف و مشاغل دیگر، انگیزه و علاقه هنرجویان به این رشته را تقویت نمایند. هنرآموز با استفاده از کتاب راهنمای هنرآموز، کتاب درسی و کتاب همراه هنرجو و بسته‌های آموزشی دیگر قادر خواهد بود که اهداف آموزشی که مبتنی بر شایستگی محور استوار می‌باشد را محقق سازد.

در راستای استقرار نظام نوین آموزشی کتاب‌های درسی هنرجویان دوره دوم متوسطه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای متناسب با سند تحول بنیادین و همسو با برنامه درسی ملی و همچنین با هدف تربیت همه جانبه هنرجویان برای رسیدن به مراتبی از حیات طیبه و کسب شایستگی‌های محوری تألیف شده است. از بدو طراحی این کتاب‌ها توجه به آموزش هنرآموزان همواره مد نظر بوده زیرا توانایی و عملکرد آنها از عوامل اصلی موفقیت برنامه درسی و تحقق اهداف آموزشی مورد انتظار است. بنابراین تولید

انواع منابع و رسانه‌های آموزشی حمایتی برای هنرآموزان به‌عنوان بسته آموزشی از اولویت بالایی برخوردار بوده و از مهم‌ترین اهداف دفتر تألیف کتاب‌های درسی آموزش فنی و حرفه‌ای و کاردانش به‌شمار می‌رود. از مهم‌ترین اجزای بسته آموزشی کتاب راهنمای هنرآموز است. هدف از تألیف این کتاب کمک به هنرآموزان به‌ویژه هنرآموزان کم‌تجربه، در هدایت یادگیری و طراحی فرصت‌هایی برای هنرجویان به‌منظور درک عمیق محتوا، ارزیابی نقادانه دانش، کمک به پیدا کردن پاسخ‌ها توسط هنرجویان ... است.

ضرورت و اهمیت تألیف کتاب راهنمای هنرآموز: نقش هنرآموزان در دنیای امروز صرفاً به انتقال دانش و مهارت محدود نمی‌شود. آنها باید به هنرجویان بیاموزند چگونه شایستگی‌ها و صلاحیت‌های خود را که لازمه کسب شغل مناسب در بزرگسالی است، به کار گیرند؛ یا چگونه به پرسش‌های اساسی در یک موضوع پاسخ دهند. در این راستا آموزش مستمر هنرآموزان می‌تواند این توانایی‌ها را در آنها ارتقا بخشد و به رشد و بهبود آنها کمک کند. اینجاست که می‌توان به نقش کتاب راهنمای هنرآموز در جهت تقویت این توانایی‌ها اشاره کرد. کتاب راهنمای هنرآموز در واقع افزون بر انتقال دانستنی‌های ضروری تلاش می‌کند بر توانایی هنرآموزان نیز بیفزاید تا با به‌کارگیری روش‌های نوین آموزشی به هنرجویان خود، نحوه برخورد منطقی با موضوعات را بیاموزند و با کسب مهارت‌های مورد نیاز در افزایش خلاقیت خود بکوشند. از این رو کتاب راهنمای هنرآموز بر اساس رویکرد پرورش شایستگی‌های محوری و با تأکید بر توجهات زیست محیطی و ایمنی طراحی گردیده است.

عناوین مطرح در کتاب راهنمای هنرآموز، دانش‌افزایی هنرآموز؛ منابع یادگیری هنرجویان؛ راهنمایی و پاسخگویی؛ فعالیت‌های یادگیری و تمرین‌ها؛ فعالیت‌های یادگیری مکمل؛ ایده‌های کلیدی، مهارت‌های کلیدی و مراحل کلیدی نقشه مفهومی؛ اشتباهات و مشکلات رایج در یادگیری هنرجویان؛ پرسش و پاسخ (نکات پیچیده درسی برای هنرآموزان در اجرا)؛ آموزش شایستگی‌های غیرفنی (اخلاق حرفه‌ای، کارآفرینی، مدیریت منابع و...)؛ آموزش ایمنی و بهداشت؛ ایمنی و بهداشت فردی و محیطی و نحوه ارزشیابی پیشرفت تحصیلی است.

ساختار کتاب به‌گونه‌ای است که در سرفصل‌های: چگونگی اجرا - هدف از بارش فکری - پژوهش - تحلیل موضوع فیلم - تحلیل موضوع عکس - منابع تکمیلی - پاسخ به سؤالات و پرسش و پاسخ تألیف شده است.

محتوا که بدنه اصلی کتاب راهنمای هنرآموز را تشکیل می‌دهد، هنرآموز را در

جریان فرایند آموزش و یادگیری هدایت خواهد کرد. تلاش مؤلفان این بوده که به حیطه‌های مورد نیاز هنرجویان توجه شود. لازم است هنرآموزان محترم جهت بهتر شدن محتوای کتاب راهنمای هنرآموز نظرات، پیشنهادات و کم و کاستی‌های احتمالی در طی فرایند آموزش را مرقوم فرموده و به دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای انتقال دهند. این کتاب در دو بخش تألیف شده است. بخش اول نحوه نصب و فراگیری کار با نرم‌افزار طراحی پارچه می‌باشد و بخش دوم موضوع اصلی کتاب یعنی تسریح فعالیت‌ها در پودمان‌های پنج‌گانه می‌باشد.

شایستگی‌های غیرفنی

یکی از پارامترهای مهم در ارتباط با انجام کارها به نحو صحیح، دانستن و به کارگیری شایستگی‌های غیرفنی، است. در کتاب درسی با شایستگی‌های فنی به طور کامل آشنا شدید ولی در اینجا قصد داریم با موضوعات مربوط به شایستگی‌های غیرفنی آشنا شوید. در این قسمت جداولی را برای شما در نظر گرفتیم تا در هر جدول مباحثی از شایستگی‌های غیرفنی را به کار ببندید. در این مجموعه، منظور این است که به کمک شایستگی‌های غیرفنی علاوه بر انجام کارها به نحو صحیح، انجام وظایفی که در رابطه مستقیم با کار مورد نظر نمی‌باشد، ولی بدون انجام آن کار مورد نظر به نتیجه نمی‌رسد. را نیز به کار ببندیم و هنرجویان را با آنها در حین انجام کار آشنا کنیم.

